Sabima kartleggingsnotat 10-2026

Kartlegging av hettesopp (*Mycena*), i Øvre Eiker og Moutmarka i Vestfold (oktober og november 2026)

Av Ine Susanne Methlie, Kathleen Helleland, Gaute Eiterjord og Lisa Lunde ved Fagmykologene

Sammendrag:

Fagmykologene har i 2026 gjennomført kartlegging av hettesopp (*Mycena*) i Øvre Eiker (Buskerud) 16.-18. oktober og Moutmarka i Færder (Vestfold) 6.-8. november.

Målet med turene var å styrke kunnskapsgrunnlaget i gruppa på hettesopp og å øke volumet på registreringer i disse områdene. Et annet viktig mål for turen var å øke kompetansen på bestemmelsesarbeid av hettesopp ved mikroskopering.

Totalt 50 registreringer av arter i Øvre Eiker og 26 i Vestfold ble lagt inn på Artsobservasjoner. Av disse var 25 Hettesopper og én mycenoid art i Atheniella-slekta. I tillegg var to av artsregistreringene NT på Norsk rødliste (Jodoformhette, *Mycena arcangeliana* og Russelærvokssopp, *Cuphophyllus russocoriaceus).* Et annet spesielt interessant funn var den sjeldne *Butyriboletus subappendiculatus* messingrørsopp (DD), som kun er registrert 264 ganger tidligere i Artskart.

Emneord: Mycena, Hettesopp, Fagmykologene

1. Bakgrunn

Prosjektet ble gjennomført i forbindelse med Fagmykologenes fordypningsprosjekt på hettesopp. Gjennom prosjektperioden har vi hatt tett kontakt med Arne Aronsen og han har hele veien vært en stor ressurs for oss. Han holdt et fantastisk heldagsseminar for oss i April 2026 og var med oss ut i felt 7.-8. november. Han har ellers også vært svært behjelpelig med utfordringer vi har hatt knyttet til bestemmelse av konkrete funn og relevante lokaliteter.

2. Lokaliteter og naturgrunnlag

I forkant av feltarbeidet ble det gjennomført kartstudier for å identifisere områder med potensial for artsrike og verdifulle partier.

Området i Øvre Eiker består av en del eldre barskog, og også noen kalkrike områder (Fig.1). Vi besøkte en lokalitet ved Åletjern med eldre, kalkrik barskog, hvor den grandominerte delen nylig var hogget. Vi kartlagte i de omkringliggende områdene som stort sett var dominert av furu (Fig1). Vi besøkte også en lokalitet med kalkrik edelløvskog (dominert hovedsakelig av

hassel, lind og alm) (Fig.1). I begge lokalitetene var det både få eksisterende artsregistreringer og gode muligheter for å finne hettesopp.

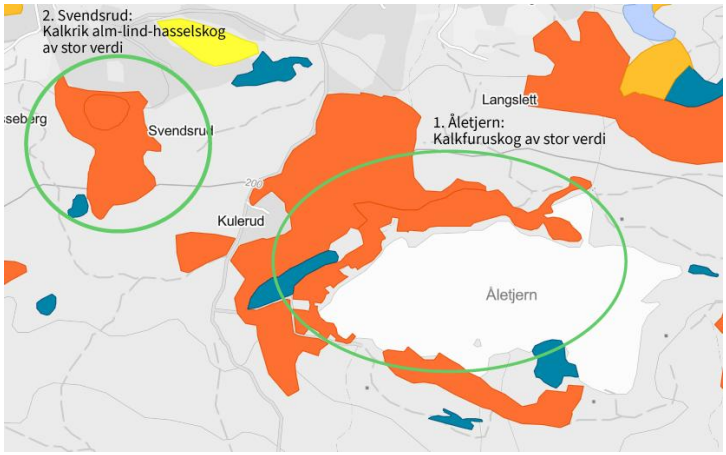

Fig1: Naturbasekart med verdsatte naturtyper for de to lokalitetene i Øvre Eiker. 1. Åletjern med kalkfuruskog, og 2. Svendsrud med kalkrik alm-lind-hasselskog.

Området i Vestfold var Moutmarka i Færder kommune. Arne Aronsen har funnet mange hettesopp her opp i gjennom, og det var hans anbefaling for å finne noe sent i sesongen.

4. Gjennomføring

4.1 Heldagskurs i Mycena med Arne Aronsen (26. april 2026)

Som forberedelse til feltsesongen samlet Fagmykologene 13 deltakere til et heldagskurs i Sopp- og nyttevekstforbundets lokaler den 26. april 2026. Kurset ble holdt av *Mycena*-ekspert Arne Aronsen og ga en grundig innføring i hettesoppenes mangfold, mikroskoperingsteknikk og slektens taksonomiske og økologiske historie. Kurset la et viktig faglig fundament for kartleggingsturene som fulgte utover høsten.

4.2 Øvre Eiker (16.- 18. oktober 2026)

Fagmykologene gjennomførte kartleggingsturen til Øvre Eiker i Buskerud 16.–18. oktober 2026. Totalt deltok 5 medlemmer. Kartleggingen foregikk i to hovedlokaliteter: kalkrik furuskog ved Åletjern og kalkrik alm-lind-hasselskog

ved Svendsrud. Den grandominerte delen av furuskoglokaliteten var nylig hogd, og kartleggingen ble derfor konsentrert til de omkringliggende arealene dominert av furu. Svendsrud viste seg å ha god diversitet, med trasé gjennom granskog og videre til kalkrike partier med ulike løvtrær.

Samlingen fungerte i tillegg som en faglig læringsarena, med fokus på bestemmelsesarbeid og mikroskopering av hettesopp.

Fagmykologer i felt i Øvre Eiker på jakt etter hettesopper (Foto: Fagmykologene)

Mikroskopering er en viktig del av bestemmelsesarbeidet (Foto: Fagmykologene)

4.3 Færder, Vestfold (6.- 8. november 2026)

Fagmykologene gjennomførte kartleggingsturen til Moutmarka i Tjøme i Færder kommune, Vestfold 7.-8. november 2026. Totalt deltok tre medlemmer. Kartleggingen foregikk på beitemarker som vekslet med eikeskog, strandenger og våtmarker. Vi dro også innom en bøkeskog på Nøtterøy (Brattås), hvor det var store mengder bladhette (*M. capillaris).* Arne Aronsen var med på turen og delte ivrig av artskunnskapen sin. Det var noe sent i sesongen, men vi fikk samlet inn nok hettesopper til å ha nok å gjøre med artsbestemming etter det var blitt mørkt og til dag nummer to på turen, hvor vi satt inne med mikroskop før vi kjørte hjem. Femten forskjellige arter av hettesopp ble bestemt og kartfestet, deriblant jodoformhette (*M. arcangeliana*). Arne bestemte en art til *M. cicognanii*, som ikke er registrert før i Norge. Den er sendt til sekvensering. På turen i Moutmarka var det ellers lite sopp, med unntak av ganske gode forekomster av skarlagenvokssopp, engvokssopp (s.l.) og også noen russelærvokssopp (NT).

T.v. leting etter små sopp i barksprekker på gamle bøketrær. T.h. Blankstilkhette (*M. vitilis*).

5. Funn

5.2 Funn i Øvre Eiker (16.- 18. oktober 2026)

Id	Rødlistekategori	Artsnavn	Vitenskapelig navn
41995136		bjørkeskjellsopp	Hemipholiota heteroclita
41994900		skjeggmusserong	Tricholoma vaccinum
41994887		blekrød grynhatt	Cystoderma carcharias
41989291		glimmerblekksopp	Coprinellus micaceus
41989279		beltekjuke	Trametes ochracea
41989269		rynkehette	Mycena galericulata
41989264		vifterynkesopp	Plicatura crispa
41989253		Peziza varia	Peziza varia
41989234		klisterhette	Mycena vulgaris
41989219		klisterhette	Mycena vulgaris
41989164		flåhette	Mycena epipterygia
41989146		grovporet vinterstilkkjuke	Lentinus brumalis
41988901		rosehette	Mycena rosella
41988885		grønn slørsopp	Cortinarius venetus
41988838		flåhette	Mycena epipterygia
41988832		Atheniella	Atheniella
41982310		grantårekremle-gruppen	Russula queletii coll.
41978838		ragglærsopp	Stereum hirsutum
41978830		reddikmusserong	Tricholoma stiparophyllum
41978751		frosthette	Mycena metata
41978731		stor lærhatt	Panus conchatus
41978073		reddikmusserong	Tricholoma stiparophyllum
41977978		rustbrunpigg	Hydnellum ferrugineum
41977936		klisterhette	Mycena vulgaris
41977930		flåhette	Mycena epipterygia
41977905		skarlagenvokssopp	Hygrocybe punicea
41977382		rosehette	Mycena rosella
41977375		rosehette	Mycena rosella
41977286		blåkjøttbukkesopp	Cortinarius camphoratus
41977282		puddertraktsopp	Clitocybe nebularis
41977276		fiolkjuke	Trichaptum abietinum
41977274		sølvglanssopp	Chondrostereum purpureum
41977273		rosehette	Mycena rosella
41977195		flåhette	Mycena epipterygia
41977190		raggkjuke	Trametes hirsuta
41977186		lakssopp	Laccaria laccata
41977175		flåhette	Mycena epipterygia
41977169		vedmusling	Gloeophyllum sepiarium
41977145		flåhette	Mycena epipterygia
41977003		silketrevlesopp-gruppen	Inocybe geophylla coll.
41976900		sølvglanssopp	Chondrostereum purpureum
41976813		rosettsopp	Phlebia radiata
41976783		gelénettsopp	Merulius tremellosus
41975839	DD	messingrørsopp	Butyriboletus subappendiculatus
41975697		smørsopp	Suillus luteus
41975574		duftvokssopp	Hygrophorus agathosmus
41974007		blodrørsopp	Neoboletus praestigiator

5.2 Funn i Vestfold (6.- 8. november 2026)

Funn i Moutmarka:

1.	**russelærvokssopp** *Cuphophyllus russocoriaceus* (Berk. & T.K. Mill.) Bon NT	2
2.	**skarlagenvokssopp** *Hygrocybe punicea* (Fr. : Fr.) P. Kumm.	1
3.	**løvseigsopp** *Marasmius epiphyllus* (Pers. : Fr.) Fr.	2
4.	**melhette** *Mycena cinerella* (P. Karst.) P. Karst.	1
5.	**jodoformhette** *Mycena arcangeliana* Bres. NT	1
6.	**liten luthette** *Mycena leptocephala* (Pers.) Gillet	1
7.	**flåhette** *Mycena epipterygia* (Scop. : Fr.) Gray	1
8.	**grårosa bladhette** *Mycena smithiana* Kühner	1
9.	**einerbarkhette** *Mycena juniperina* Aronsen	1
10.	**vintersopp** *Flammulina velutipes* (Curtis : Fr.) P. Karst.	1
11.	**barkvisthette** *Phloeomana clavata* (Peck) Redhead	1
12.	**blek barkhette** *Phloeomana hiemalis* (Osbeck) Redhead	1
13.	**kvisthette** *Phloeomana speirea* (Fr.) Redhead	2
14.	**raspskjellsopp** *Pholiota squarrosa* (Weigel : Fr.) P. Kumm.	1
15.	**teglkjuke** *Daedaleopsis confragosa* (Bolton : Fr.) J. Schröt.	1

Funn i Brattås

1.	**børsteseigsopp** *Marasmius cohaerens* (Pers.: Fr.) Cooke & Quél.	1
2.	**blankstilkhette** *Mycena vitilis* (Fr.) Quél.	1
3.	**blodhette** *Mycena haematopus* (Pers. : Fr.) P. Kumm.	1
4.	**rynkehette** *Mycena galericulata* (Scop. : Fr.) Gray	1
5.	**bladhette** *Mycena capillaris* (Schumach. : Fr.) P. Kumm.	3
6.	**purpurbrun flathatt** *Gymnopus fuscopurpureus* (Pers. : Fr.) Antonín, Halling & Noordel.	1
7.	**kaffebrun traktsopp** *Pseudoclitocybe cyathiformis* (Bull. : Fr.) Singer	1
8.	**puddertraktsopp** *Clitocybe nebularis* (Batsch : Fr.) P. Kumm.	1
9.	**gulkjøttrørsopp** *Xerocomellus pruinatus* (Fr. & Hök) Šutara	1
10.	**branngul riske** *Lactarius aurantiacus* (Pers. : Fr.) Gray	1
11.	**bøkeriske** *Lactarius blennius* (Fr. : Fr.) Fr.	1

Konklusjon

Kartleggingen i Øvre Eiker i Buskerud og Moutmarka i Vestfold høsten 2026 ble gjennomført som en del av Fagmykologenes fordypningsprosjekt på hettesopp (*Mycena*). Turene representerte kulminasjonen av et læringsløp som startet med et heldagsseminar med *Mycena*-ekspert Arne Aronsen i april 2026.

Gjennom kartleggingsturene fikk deltakerne omsette denne kunnskapen i praksis: å lete etter, dokumentere og bestemme hettesopper i felt og under mikroskop. Fellesskapet rundt dette arbeidet der kunnskapsoverføringen mellom mykologer og kompetanseheving gjennom deling og samarbeid var et av hovedmålene for prosjektet.

Totalt ble 76 arter registrert på Artsobservasjoner, hvorav 25 var hettesopper, samt én mycenoid art i den utskilte *Atheniella*-slekta. Av registreringene er to funn NT og ett funn DD på Norsk rødliste.

Vi er svært takknemlige for støtten fra Sabima, som har gjort dette prosjektet mulig. Uten denne støtten hadde vi ikke hatt anledning til å samle gruppa, hente inn ekstern kompetanse og gjennomføre kartleggingen.

Litteratur:

Miljødirektoratet (2025) Naturbase: Natur og miljø på kart. Publisert av Miljødirektoratet, Oslo. Tilgjengelig fra: https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/ (Besøkt 16.10.2025).

NIBIO (2025) Kilden – kart- og arealinformasjon. Publisert av NIBIO, Ås. Tilgjengelig fra: https://www.nibio.no/tjenester/kilden (Besøkt 16.10.2025).